

2024-04-22

Gem 2024/0022

Till
Utbildningsdepartementet

Remiss Förslag till ändringar för att öka mobiliteten tidigt i den akademiska karriären

Sveriges läkarförbund har fått rubricerat betänkande på remiss och vill framföra följande synpunkter.

Övergripande synpunkter

Läkarförbundet välkomnar betänkandets förslag för ökad mobilitet i den akademiska karriären. Vi bedömer att förslagen kommer gynna läkares karriärvägar inom forskning och utbildning och att de på sikt kan gynna den kliniska forskningen. Läkarförbundet tillstyrker förslagen, med tillägg avseende den höjda tidsgränsen för anställning som biträdande lektor. Ytterligare synpunkter framförs avseende vissa delar av betänkandet.

Läkarförbundet har sedan tidigare påtalat att det behövs satsningar på läkare tidigt i karriären mot bakgrund av att andelen forskarutbildade läkare under en längre tid stadigt minskat. Därför välkomnar vi att läkare innan specialistbevis får bättre anställningsmöjligheter. Vi vill samtidigt lyfta att vi ser ett behov av satsningar för fler förenade anställningar för läkare som forskar inom ramen för deras utbildningstjänstgöring (innan specialistbevis).

Förslagen innebär att universitet och högskola kan förena anställningar med fler aktörer, såväl offentliga som privata. Läkarförbundet tycker detta är lämpligt eftersom en betydande del av hälso- och sjukvården idag drivs utanför offentlig regi, och det är viktigt att alla vårdgivare oavsett driftform kan bidra till och delta i forskning och utbildning.

Gällande förslaget att tidsgränsen för biträdande lektor från doktorsexamen kan höjas från fem till sju år ser vi ett potentiellt negativt utfall där senare karriärsteg fördröjs. Förslaget lämnas flexibelt för universiteten att tillämpa varför Läkarförbundet tillstyrker med tillägget att en höjning av tidsgränsen inte bör medbringa omotiverad fördröjning av senare karriärsteg.

4.2.3 Mobilitet tidigt i den akademiska karriären ökar attraktivitet och säkrar återväxten

Förutsättningarna för läkare med förenad anställning och dess begränsningar beskrivs väl i betänkandet. Vi välkomnar att behörighetskraven ändras så att det även gör det möjligt för läkare tidigt i karriären att söka förenad anställning. Ett framgångsrikt sätt att säkra återväxten enligt oss är genom fler förenade anställningar för att ge tid åt forskning inom ramen för läkares utbildningstjänstgöring (AT, BT, ST).

Det lägre söktryck som visats i Nationella vårdkompetensrådets sammanställning från 2021 kan tänkas vända när anställningarna öppnas upp för fler läkare att söka. Samtidigt ser vi att den kliniska karriären ofta konkurrerar ut en karriär inom forskning eftersom det är mer gynnsamt för individen att så snabbt som möjligt bli specialist. Läkarförbundet vill därför påminna om att en karriär inom forskning måste likställas med klinisk karriär. Bättre karriärvägar för läkare tidigare i karriären bidrar till detta men tjänsterna måste också vara attraktiva utifrån anställningsvillkor och livslön.

5.2 Tidsgränsen för anställning som biträdande lektor ska vara högst fem eller högst sju år från avlagd doktorsexamen

Lärosäten får bestämma själva vilken tidsgräns som appliceras samt om och hur gränsen varierar mellan ämnesområden eller organisatoriska enheter för att det ska gå att anpassa efter olika behov och förutsättningar. En längre tidsgräns kan bidra till fler anställningar som biträdande lektorer vilket torde vara positivt för läkare tidigt i karriären. Det kan samtidigt uppstå en risk att antalet biträdande lektorer stiger på bekostnad av antalet lektorer och professorer. Ett sådant utfall kan förstärkas av ekonomiska skäl vilket skulle kunna leda till försämrade möjligheter för de mer kvalificerade tjänsterna. Vi uppmuntrar att förändringen följs upp för att undersöka dess utfall.

7.3 Ekonomiska konsekvenser

Betänkandet bedömer att förslagen är kostnadsneutrala. Läkarförbundet har dock tidigare påtalat behovet av fler förenade anställningar vilket kräver ytterligare satsningar. En central beståndsdel i att stärka den kliniska forskningen är starka kopplingar mellan fakultet och det kliniska arbetet. Läkare med förenad anställning mellan universitet och vårdgivare gynnar den patientnära forskningen och dess omsättning till patientnytta samt bidrar till utbildningen av framtidens läkare.

Alla vårdgivare oavsett driftform borde delta och bidra till forskning och utbildning. Därför är det bra att förslagen gör det möjligt för exempelvis en läkare anställd hos privat vårdgivare att ingå förenad anställning. Det kan anses särskilt relevant för primärvården där nästan hälften av landets vårdcentraler drivs i privat regi. Forskningen i primärvården är eftersatt och det behövs starkare kopplingar mellan universitet och primärvårdsenheter. Läkarförbundet anser att fler förenade anställningar bör eftersträvas i primärvården samt andra specialiteter där forskning bedrivs i för liten utsträckning idag.

Med vänlig hälsning

SVERIGES LÄKARFÖRBUND

Sofia Rydgren Stale
Ordförande
Sveriges läkarförbund

Matilda Fredholm
Utredare
Politik och Profession

matilda.fredholm@sif.se
Telefon 070-790 34 25